

HGGunnink, gehouden te Opeinde, Schildwolde, 06.11.2022

Votum + zegengroet

Psalm 89:1

Tien Woorden

Psalm 89:6,7

Gebed

Psalm 44:1,2

Lezen 2 Koningen 19:1-4

Psalm 44:3,4

Lezen Romeinen 8:35-39

Psalm 89:16,17

Tekst **PSALM 44**

Bediening van het Woord

Psalm 44:5,6,7

Gebed

Dienst van de barmhartigheid

Psalm 89:18

Zegen

Voordat ik met de eigenlijke bediening van het Woord begin, eerst een aantal opmerkingen.

Allereerst over de PSALMEN. Wij kunnen dat vaak niet herkennen, maar veel PSALMEN zijn heel kunstig opgebouwd.

En dat geldt ook van een Psalm als PSALM 44.

PSALM 44 zou je kunnen noemen een 'torenpsalm'. En dan moet je denken aan de Martinitoren in de stad. Want, als je die even voor de aandacht neemt – je hebt een fundament, en dan gaat het iets naar binnen, dan wordt het wat smaller, dan gaat het verder naar boven en wordt het weer smaller, nog verder omhoog en je komt toe aan de top.

Zo zit deze Psalm ook in elkaar.

Het fundament, dat zijn de verzen 2-9. Dat zijn tien 'strofen'. Zo heet dat. Tien gedeelten van telkens twee regels. En dat gedeelte kun je dan ook nog in tweeën verdelen, vers 2-4 en vers 5-9.

En dan krijg je de eerste verdieping. Dat zijn de verzen 10-17. En dan heb je ácht gedeelten van twee regels. Die verzen kun je ook weer in tweeën te verdelen, 10-13 en 14-17.

De tweede verdieping, vers 18-23. Als u net bij het lezen dacht: 'waarom die rustpauze na vers 23, en niet bij vers 22?', dan komt dat omdat die tweede verdieping inderdaad bestaat uit vers 18-23.

Ik weet niet waarom dat in onze Bijbels op die andere manier staat. Maar die tweede

verdieping is dus 18-23. En dan heb je zés gedeelten. Weer in tweeën, 18-20 en 21-23.

En dan krijg je tenslotte de top. Dat zijn de laatste verzen vers 24-27. Vier gedeelten van weer twee regels, 24-25 en 26-27.

Het mooie van onze berijming is, dat je daarin wél precies die torenindeling kunt volgen. Want dan heb je vers 1 en 2, dat is het fundament.

Vers 3 en 4, de eerste verdieping.

5 en 6, de tweede verdieping.

En vers 7 de top.

Dat ten aanzien van PSALM 44 zelf.

Dan nog een laatste opmerking. In welke situatie kun je PSALM 44 neerzetten? Dat staat er niet bij, dus dat kunnen verschillende situaties geweest zijn.

Ik heb gelezen vanuit 2 Koningen 19, Hizkia en Sanherib. Daar kán het mee te maken hebben.

Er zijn ook andere mogelijkheden. In de tijd van koning Josafat. En Calvijn die plaatst de Psalm zelfs in de tijd van de Makkabeeën.

Maar het kan zelfs gaan over een periode waarvan wij niet eens weten. Want het staat immers niet geschreven.

Dat ter inleiding.

Gemeente van onze Heere, Jezus Christus,

Mijn oude oom die zei wel eens tegen mij: "elke Psalm is overal en altijd goed voor".

Neem een PSALM 23, 'de HEERE is mijn Herder', die kun je zingen bij een 25-jarig huwelijk, bij een geboorte, bij een begrafenis, bij een belijdenis doen. Zeg maar: altijd en overal.

En zo zijn er heel veel Psalmen.

Maar, gaat dat altijd op? Geldt dat bijvoorbeeld ook van PSALM 44?

Die gaat toch wel over een heel bijzondere situatie.

Gods volk in grote nood! En als je zulke ellende niet meemaakt, ja, hoe kun je die Psalm dan zingen?

U hebt het al gedaan, 1, 2; 3, 4; straks nog weer.

Is dat dan alleen maar, omdat die in het Psalmboek staat? Of kun je daar meer aan verbinden?

Ik hoop dat u na de bediening van het Woord daar in elk geval een antwoord op hebt.

Want God wil wel - het is immers een Psalm die door de HEERE ook aan óns gegeven is-, God wil wél dat u die Psalm zegt, of zingt, of leest. In elk geval dat we die gebruiken.

Ik wil u Zijn Woord laten horen onder het thema:

God leert Zijn volk in nood bidden,

1) op de basis van lof	(dat is het fundament, de verzen 2-9)
2) in de ban van de klacht	(de eerste verdieping, de verzen 10-17)
3) onder bezuiniging van trouw	(de tweede verdieping, de verzen 18-23)
4) als een brul om hulp	(de top, de verzen 24-27)

1) Wat doet een kind als die opeens, zeg maar, een dikke hond op zich af ziet komen?

En hij is er (een beetje) bang voor?

Dan gaat hij toch roepen!? Dan gaat hij toch roepen om hulp!? "MAMA!!" Of: "PAPA!!"

Wat doe je als je aan het fietsen bent, en je kijkt achterom in plaats van vooruit, en je rijdt de sloot in. Dan ga je ook roepen: "help mij, help mij!"

Wat doet het volk in nood.

Wat doen deze psalmzingende gelovigen?

Die beginnen niet met het roepen om hulp.

Maar die leggen eerst, om zo te zeggen, een stevig fundament. Een goede betrouwbare basis. Want tot Wie gaan ze dan straks - want dat doen ze nog wel -, tot Wie gaan ze dan roepen? Dat is tot die God, Die voorop ging bij de verovering en de inbezitneming van Kanaän.

De heidenvolken, hebt **U** verdreven.

Dat was van het begin tot eind niet Jozua, en het leger van Israël. Maar dat was van het begin tot het eind het werk van Gód.

Geen prestatie van Israël. Niet door hún zwaard.

Nee, de HEERE. De HEERE wilde het. En de HEERE deed het.

Úw rechterhand, Úw arm!

Omdat HIJ dat volk goedgezind was. De HEERE deed wat Hij had beloofd.

Het psalmzingende volk in nood begint er mee met grote dingen te zeggen van hun Koning, God. En dat is allemaal nog vóór het eigenlijke gebed. Het is eigenlijk een belijdenis aan het begin.

'O God, met U komt het zeker voor elkaar. Wij zúllen in Uw Naam, aan U verbonden, wij zullen **vast en zeker overwinnen!**

Die God van de uittocht en de intocht, die God is hún God. Die God is te loven. Om wat Hij toen in het verleden, 'vanouds', heeft gedaan.

Maar die God is altijd dezelfde God. En daarom: 'in Uw naam vertrappen wij, U verlost ons'.

Ja, zoals zij die God kennen, dan weten ze hoe het is. Wat Hij doet is altijd groots, is altijd ten goede van het volk. Daar zijn ze zo vast van overtuigd. Onder de leiding van de gelovige koning.

Dat je op God vertrouwt, dat is zo reëel! Iets anders is dwaas. Maar op Hem vertrouwen, dat is het helemaal.

Namens het gelovige volk, mag de koning of de dirigent van het koor in de tempel, dit allemaal uitspreken.

En zo, zo is de lóf voor de HEERE de basis voor het gebed.

En dat is ook zo in PSALM 89.

U hebt misschien gedacht van, waarom opeens PSALM 89? En dan ook maar een paar verzen.

Omdat in PSALM 89 het eigenlijk hetzelfde is. Ook daar eerst de lof.

En, -ik weet niet of dat nog steeds zo is-, PSALM 89 heeft een aantal verzen, dat zijn dan een soort van tophits, die worden heel veel gezongen. Vers 1. Vers 6 en 7. Vers 8 ook nog. Maar vers 9-18 die blijven vaak achterwege.

En dáár staat in feite in waar die Psalm om gemaakt is.

En dan zie je hetzelfde. Ook daar is het volk in nood.

We hebben dat net gehad bij die verzen 16 en 17, dat ze de HEERE aanroepen: 'erbarm U, wij weten het ook niet meer, het gaat niet goed, kom ons te hulp'.

Samenvattend: 'U Die zo bent zoals U hébt laten zien, tot U komen wij! U zult ons toch zeker niet laten vallen?!'

2) Dan het tweede. **God leert Zijn volk in nood bidden, in de ban van de klacht.**

Kijk, ze kunnen dat wel zingen, ze kunnen er wel helemaal van overtuigd zijn dat het zo groots is, die HEERE, hun HEERE. Maar de werkelijkheid voor de kerk op dat moment, is volstrekt anders.

Dan kun je even aan het voorbeeld denken van Sanherib. Heel Judea is al door Sanherib veroverd. En wat zijn er al een mensen vermoord. En wat zijn er een plaatsen al vernietigd. En nu staat hij daar voor de poorten van Jeruzalem.

Dat is dan één voorbeeld.

Maar bedenk straks thuis nog maar andere voorbeelden. Van angstwekkende situaties, die de kerk van Jezus Christus heeft meegemaakt.

Dan kun je toch inderdaad niet volstaan met loven alleen. Maar dan zul je ook komen tot hevig klagen: 'O God, Uw volk gaat er zo aan!'

Dat is een totale omkering. Want in het verleden maakte God de vijanden te schande.

En nu is er spot en smaad en schande over Israël zelf.

En bij die woorden schande en smaad, moet u echt even iets bedenken van die Oosterse cultuur. Dat is daar zo heftig, als je te schande wordt gemaakt!

Kijk, bij ons is dat heel anders. Denk maar aan het maken van Sinterklaas-gedichtjes.

Hoe is het dan vaak? Dat gaat dan over allerlei blunders. En dan lach je daar met mekaar nog eens hartelijk om. Of je pakt mekaar nog eens een beetje terug. Maar altijd op een wat vriendelijke manier.

Dat heeft niks te maken met wat in de Bijbel staat over schande en smaad. Daar kan schande en smaad zo diep ingrijpen in het leven van mensen! Als je je gezicht verliest, zoals dat heet, zijn er twee mogelijkheden. Misschien wel meer, maar in elk geval de volgende twee.

Dan kun je 'amok' beginnen te maken, en helemaal over de rooie gaan, en een zwaard pakken en d'r op los slaan. En Jan en alleman die gaat eraan.

Of je kunt, dat is de andere kant, je kunt komen tot zelfdoding. Want je hebt geen leven meer. Je hebt je gezicht verloren. Ja, dan is je grond onder je bestaan die is helemaal weg. Dát is de diepte van die Bijbelse smaad en schande. Zó diep is het volk van God in nood!

Maar, dat is omdat God Zélf die ellende komen laat.
Gód geeft die vijanden toestemming om te plunderen.
En dit is zo onbegrijpelijk.
'Waarom, o God?'
Het is nederlaag op nederlaag.
'Wat is er dan van Úw trouw, van Úw welbehagen nog te merken?'

Uit wat ze ervaren, kunnen ze maar één conclusie trekken. En die is: God is bezig ons te verkopen.
Dat houdt in: het verbond dat ligt in feite in duigen. Hij trekt Zich van Zijn verbondenheid met ons helemaal niks meer aan.
En dat is het ergste wat er kan bestaan.
Zijn eigen volk, dat wel Hem trouw is, dat Hem looft, het staat met de rug tegen de muur!
Voelt u het aan, begrijpt u dat dan de klacht heel bitter wordt?

En dan is in elk geval al één conclusie bij deze Psalm, dat gemeenten in nood heel eerlijk ook hun klacht mógen uitschreeuwen.
De kerk van Christus die mág klagen, als de situatie haaks lijkt te staan op het beloftewoord van God.

3) En dan de tweede verdieping. **God leert Zijn volk in nood bidden, onder betuiging van trouw.** Juist in het Oude Testament is deze ellende niet te begrijpen.
Want dit soort nood, en dit soort ellende van de vijanden die overwinnen, die is voorzeggd, -Leviticus 26, Deuteronomium 28-, die is voorzeggd voor situaties waarin het volk van de HEERE juist óntrouw was! Waarin het volk weigert om de HEERE te dienen!

Terwijl hier het volk, -dan moet je dat zien in z'n totaliteit, onder leiding van een koning die het volk voorgaat bij het vertrouwen op de HEERE-, terwijl hier het volk mag zeggen in alle eerlijkheid: "HEERE, wij zijn U niet ontrouw geweest. Wij zijn zoals het hoort, nee, wij zijn niet volmaakt, daar gaat het helemaal niet over. Maar wij zijn loyale bondgenoten. Wij willen U dienen in dat verbond met U, zoals U dat vraagt.
Wij roepen U aan. Wij erkennen schuld. Wij komen naar de tempel. En daar belijden we schuld en smeken om vergeving en vernieuwing.
Wij hebben geen andere goden. We zijn niet van U afgeweken.
Wij trekken werkelijk samen op met U, in dat verbond.

Ja, en dan komt dat ook vol vuur er uit: "HEERE, nu dat zo is, nu kan het toch eigenlijk niet, dat U dit allemaal toelaat? Waarom dan toch?"
Je hoort de wanhoop: 'hoe kán dit nu?'
Zulke nood en ellende. Tot en met het gedood worden aan toe.

Zeker, dat wisten ze toen ook wel, en dat weet u ook wel, de HEERE heeft ook

vanwege, zeg maar, gewone zonden alle reden om ons te straffen.
Maar dat is wat anders dan dat er sprake zou zijn van verbondsverlating of verbondsbreuk. Dat is hier niet aan de orde.
En toch moeten ze zeggen: "U bent het Zelf HEERE". Dat is wel heel sterk gezegd.
Maar zo mogen ze het in deze situatie naar voren brengen.
Het ligt niet aan ons! Wij brengen dagelijks de offers voor onze zonden!

Dan denk je aan Romeinen 8, slachtschappen. Schapen die geslacht worden om op te eten.

Slachtschappen, 'om U', staat er dan. Om God.

En dat komt in Romeinen 8 dan terug. 'Slachtschappen zijn we.'

Ja, in welk verband staat het dan? In het verband van: juist omdat wij geloven in Koning Christus.

Juist in dat hele Nieuwe Testament, juist wie dáár trouw ín is, in het geloven in de drie-enige God, die kan dan van een vijandige omgeving, die kan van alles verwachten aan nood en ellende.

4) Tenslotte. **God leert Zijn volk in nood bidden, als een brullen om hulp.**

God is God, altijd Dezelfde. Trouw. Je kunt op Hem aan. En niet alles is wat het lijkt. Zijn liefde in Christus houdt niet op als gemeenten de vernieling ingaan. En als gemeenteleden worden vermoord.

Maar zowel in het Oude Testament, als in het Nieuwe, mag er in zo'n situatie worden gebrúld om hulp.

Brullen dat is een sterk woord natuurlijk. Maar het slot van de Psalm is ook wel heel bijzonder, vol emotie. Met sterke woorden. "HEERE, machtige God, wordt wakker!"
Hoe durf je het te zeggen ...

Zo brult men het uit. "Lig niet langer te slapen". Dat betekent: 'doe wat HEERE, kom in actie, want zo gaat het niet langer. Waarom laat U ons aan ons lot over!?'
Help toch alstUblieft! Red ons, bevrijd ons!'

Nee, dat zeggen ze niet, omdat zij zo trouw zijn. Die verzen hiervoor die zij niet de basis van hun redding.

Nee, 'omdat wij mogen pleiten op wat U Zélf beloofd hebt. U bent voor Uw volk toch altijd de goedertieren God? U hoort toch wie in nood tot U vlucht!?'

Kijk, juist als het lijkt dat de situatie haaks staat op Gods eigen beloven, is het zo ontzettend nodig om te bídden.

En wat is dan bidden? Dat is telkens weer dat pleiten op het Woord van God.

Dat is de HEERE aanspreken op wat Hij Zelf gezegd heeft.

Er zijn ook dingen die Hij niet gezegd heeft. Denk maar aan situaties van ziekte en moeite in ons leven. Er is niemand die de belofte heeft dat hij nooit ziek zal worden. We zullen allen sterven.

Maar er zijn andere dingen die de HEERE wel beloofd heeft! Waar je altijd op terug kunt

komen, en moet komen.

Denk maar aan die doopbeloften. 'U hebt toch beloofd!'

In het Nieuwe Testament zijn geen beloften, zoals ze staan in Leviticus 26 en Deuteronomium 28.

'Volk, als jullie bij de HEERE blijven, als jullie samen optrekken met Hem, dan zal het je aan alle kanten goed gaan. Dan goede oogsten. Dan de dieren uitstekend. Dan de mensen gezond, enzovoort'.

Hoe trouw een gemeente van Christus in het Nieuwe Testament ook is, die belofte is er niet meer.

Daar is zelfs het andere. Daar is die nadrukkelijke verzekering van, 'je zult verdrukkingen hebben, wil je het Koninkrijk van God binnen gaan.'

Van verdrukkingen, van moeiten moet een gemeente van Christus niet staan te kijken.

Wat zijn bijzondere situaties?

Al die perioden dat het rustig is. Dat ons geen strobreed in de weg wordt gelegd, dat is heel bijzonder!

Maar perioden van strijd - binnen de kerk, van buitenaf -, dat is als het ware 'gewoon'.

En wanneer de periode van rust lang duurt, dan is het nodig om met elkaar na te denken over: 'op welke manier zijn wij burger van het Koninkrijk van God?'

Zijn we dat wel helemaal? Of beginnen we de verdrukkingen te ontlopen, door ons aan te passen aan de wereld?

Een levende gemeente, die zál weerstand oproepen! Iets daarvan kun je gezien hebben in die coronatijd. Als levende gemeenten van Christus bezig waren om toch samen te komen.

Maar er zijn ook heel andere situaties. Want satan is op allerlei manieren bezig.

Maar die vraag van de zelfbeproeving. Zijn wij als gemeente van Christus, helemáál voor Christus, of kalft het hier of daar wat af?

Nee, je hoeft niet te gaan bidden om vervolging. God heeft de leiding, God bestuurt alles.

Maar jezelf beproeven het kan heel goed nodig zijn.

Deze Psalm broeders en zusters, is niet een Psalm waarvan je zegt: "die is altijd en overal goed voor".

Maar hij is wel altijd te zingen, te bidden, te lezen! In verbondenheid met de kerk overal op aarde!

(... Plaatsnaam ...) is niet alleen gemeente van Christus. Maar over de hele wereld zijn gemeenten van Christus.

En over de hele wereld zijn vervolgingen, tot de dood aan toe.

En daarom, we hebben gezongen. We hebben gelezen. We gaan straks weer zingen ...

Heb dan in uw hoofd ook dit: dat wij bidden dat die vervolgte kerk, en dat de gemeenteleden van die vervolgte kerken, dat die, -en dat wij, in de verleidingen waarin

wij zitten, die op ons afkomen-, dat én zij, en wij, door alles heen, overtuigd blijven, van die liefde van God, in Christus!

AMEN